T088 TKL 6 (24) Thắng Tư Duy Phạm Thiên Sở Vấn Kinh Luận Q1

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1532

THAÉNG TÖ DUY
PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN
Taùc giaû: Boà-taùt Thieân Thaân.
Haùn dòch: Ñôøi Nguyeân Nguïy, Tam Taïng Phaùp sö Boà Ñeà Löu Chi.
QUYEÅN 1

Nghóa cuûa boán caâu: “Quy maïng Phaät Thích-ca Maâu-ni…”: ÔÛ phaàn ñaàu cuûa caùc kinh ñeàu coù luaän giaûi thích. Nhö söï giaûi thích ñoù neân bieát. Ñöùc Phaät giaûng noùi phaùp moân naøy ôû giöõa ñaïi chuùng: Laø nhaèm chæ roõ phaùp thuø thaéng thuoäc veà ñaïi chuùng nôi truù xöù thuyeát phaùp, vì döïa vaøo thaéng caûnh cuûa nuùi kia ñeå thuyeát giaûng. Saùu vaïn boán ngaøn Tyø-kheo Taêng: Ñaây laø chæ roõ söï trang nghieâm nôi ñaïi chuùng cuûa Nhö Lai. Phaùp moân cuûa kinh naøy raát laø saâu xa, maàu nhieäm, hoaøn toaøn sieâu vieät caûnh giôùi cuûa haøng Thanh vaên, vì chæ roõ Nhö Lai coù khaû naêng giaûng noùi nghóa cao hôn heát. Baûy vaïn hai ngaøn caùc Boà-taùt. Vì sao Boà-taùt laïi nhieàu hôn Thanh vaên? Vì kinh ñieån naøy nhaèm vaøo caùc Ñaïi Boà-taùt maø giaûng noùi veà phaùp heát möïc thaâm dieäu. Ñoù laø ñieàu maø baäc trí ñeàu bieát. Ñaõ nhaän bieát roài taïi sao phaûi noùi laïi? Vì döïa vaøo phaùp theá gian. Theá gian noùi söï thuø thaéng trong thuø thaéng. Nhö noùi ñoan nghieâm toät baäc trong söï ñoan nghieâm, môùi coù theå höôùng ñeán töông lai. Ñoái vôùi

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 412

ngöôøi coù ñöùc toát ñeïp trong moïi ngöôøi coù ñöùc, môùi coù theå xaây döïng cho töông lai. Caùc Boà-taùt kia ñeàu coù trí rieâng, khoâng phaûi laø coù chung. Laïi coøn coù nghóa: Ñoù laø ñieàu maø baäc trí ñeàu bieát. Nhaän bieát: Laø ñaõ nhaäp vaøo caûnh giôùi nôi ñoái töôïng nhaän bieát cuûa Boà-taùt. Ñoù laø laøm roõ nghóa gì? Nguyeân vì tröôùc kia, caùc Ñaïi Boà-taùt naøy ñaõ töøng thöïc haønh vieäc caùc Boà-taùt laøm, neân bieát ñöôïc Boà-taùt kia. Vì theá neân noùi: Ñoù laø ñieàu maø baäc trí ñeàu bieát. Caùc Boà-taùt laø baäc trí kia, veà ñoái töôïng ñöôïc nhaän bieát coù baûy loaïi ñöùc, ñeàu döïa vaøo bieän taøi öa noùi phaùp, neân bieát. Nhöõng gì laø baûy? Ñoù laø: 1. Bieän taøi öa giaûng noùi moïi thöù. 2. Bieän taøi öa giaûng noùi phaùp khoâng vaáp vaùp. 3. Bieän taøi öa giaûng noùi phaùp kieân coá. 4. Bieän taøi öa giaûng noùi phaùp roõ raøng deã hieåu. 5. Bieän taøi öa giaûng noùi phaùp khoâng khieáp nhöôïc. 6. Bieän taøi öa giaûng noùi phaùp töông öng. 7. Bieän taøi öa giaûng noùi tuøy yù môû roäng. Caùc bieän taøi treân ñaây nhö kinh noùi: Chöùng ñöôïc ñaày ñuû Ñaø-la-ni, cho ñeán chöùng ngoä Voâ sinh phaùp nhaãn. Baûy caâu nhö theá theo thöù töï maø giaûng noùi, nghóa naøy neân bieát. Neân bieát nhö theá naøo? Ñaø-la-ni

laø do tueä nghe nhieàu hoïc roäng, öa giaûng noùi caùc phaùp moân, cho neân goïi laø voâ soá caùc thöù bieän taøi öa giaûng noùi. Vì giaûng noùi raát nhanh nheïn, löu loaùt, khoâng döøng laïi, cho neân goïi laø bieän taøi öa giaûng noùi khoâng ngöng treä, vaáp vaùp. Vì ñaõ ñöôïc thaâu nhaän caùc Tam-muoäi cho neân khoâng heà queân soùt, laàm laãn, do ñoù goïi laø bieän taøi öa giaûng noùi vöõng chaéc. Caùc Ñaïi Boà-taùt..., vì ñaõ truù chaéc do döïa vaøo dieäu löïc thaàn thoâng thuø thaéng, khoâng sôï taát caû caùc thöù ma..., neân goïi laø bieän taøi öa giaûng noùi roõ raøng, deã hieåu. Boà-taùt ñaõ ñöôïc boán phaùp khoâng sôï haõi, vôùi uy ñöùc maàu nhieäm, ñoái vôùi chuùng cuûa mình, cuûa ngöôøi khaùc ñeàu khoâng chuùt sôï haõi, cho neân goïi laø bieän taøi öa giaûng noùi khoâng khieáp nhöôïc. Döïa vaøo söï giaû danh, nhôø oai löïc Phaät gia bò, neân Boà-taùt ñaõ thaønh töïu Theå töôùng cuûa ba phaùp, vaø khoâng ñieân ñaûo, cho neân goïi laø bieän taøi öa giaûng noùi töông öng. Chöùng ngoä ñöôïc Voâ sinh phaùp nhaãn trong taùm ñòa, tuøy yù giaûng noùi phaùp, lìa moïi chöôùng ngaïi khi noùi phaùp, cho neân goïi laø bieän taøi öa giaûng noùi tuøy yù môû roäng.

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 413

Baäc Thaùnh laø chæ cho caùc vò Boà-taùt nhö Vaên-thuø-sö-lôïi... Vì nghóa gì maø goïi laø Phaùp vöông töû? Vì töø khi môùi phaùt taâm trôû veà sau, caùc Boà- taùt luoân ñoaïn tuyeät phaùp daâm duïc. Ngay luùc môùi phaùt taâm, laø ñaõ chöùng nhaäp chaùnh vò nôi taâm ñònh cuûa Boà-taùt, cho neân nhaän bieát nhö theá. Taát caû Boà-taùt ñeàu laø caùc baäc Ñaïi Hieàn só. Vì sao chæ noùi Thaùnh giaû Baït-ñaø-baø-la..., goïi laø baäc Ñaïi Hieàn só? Vì chæ roõ veà taâm haønh noåi baät. Caùc Boà-taùt nhö Baït-ñaø-baø-la..., ñeàu coù taâm nieäm nhö theá naøy: Ta ñaõ giaùo hoùa chuùng sinh, ñeàu khieán hoï phaùt taâm Boà-ñeà, caàu ñaït quaû vò Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc Voâ thöôïng. Ñaõ ñöôïc nhö theá, laïi hoùa ñoä chuùng sinh, khieán chöùng ñaéc quaû vò Boà-ñeà Voâ thöôïng. Theá neân vieäc laøm lôïi mình, lôïi ngöôøi laø söï tu haønh nhö thaät noåi baät, vì töï mong caàu Boà-ñeà, ñoàng thôøi cuõng hoùa ñoä chuùng sinh khieán chöùng ñöôïc Boà-ñeà. Vì theá neân noùi Baït-ñaø-baø-la..., kia laø baäc Ñaïi Hieàn só. Coù traêm ngaøn vaïn ñaïi chuùng vaây quanh, laø chæ roõ veà quyeán thuoäc vó ñaïi cuûa Nhö Lai. Taát caû ñeàu laø nhöõng ngöôøi ñaït ñöôïc taâm ñònh. Ñaây laø do Ñöùc Nhö Lai coù theå thoáng laõnh ñaïi chuùng, laø baäc toái thaéng trong ñaïi chuùng, duøng traêm ngaøn vaïn chuùng chæ roõ veà Ñaïi söï, cho neân vaây quanh. Noùi vaây quanh laø chæ roõ ñaïi chuùng thaûy ñeàu kheùo ñieàu phuïc caùc phieàn naõo. Neân goïi laø thuyeát phaùp phaùp, laø chæ roõ Ñöùc Nhö Lai thöôøng xuyeân thuyeát phaùp khoâng ñoaïn tuyeät, vì ñaõ xa lìa moïi loãi laàm. Ñaàu goái beân phaûi chaám saùt ñaát, laø chæ roõ töôùng oai nghi khi saép thöa hoûi Phaät. Laïi nhaèm chæ ra töôùng nhaát taâm cuûa caùc ñaïi chuùng... Hai goái ñeàu chaám saùt ñaát, laø töôùng khoâng phaûi leã baùi, cuõng khoâng thaønh töôùng ñònh hoûi Phaät, vì theo caùc theá gian, goái beân phaûi chaïm saùt ñaát laø töôùng cung kính, toân troïng. Laøm rung ñoäng caû ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi naøy, laø vì caùc ma khoâng gaây trôû ngaïi cho ngöôøi noùi phaùp, nhaèm laøm cho caùc ma ñaâm ra hoaûng sôï. Vaû laïi, khi Phaät thuyeát phaùp, ñaïi chuùng

khoâng khôûi taâm taùn loaïn, laïi vì coù theå hoùa ñoä chuùng sinh. Neáu laø ngöôøi phoùng daät, Phaät seõ khieán töï nhaän bieát. Laïi vì khieán chuùng sinh nhôù nghó ñeán töôùng cuûa phaùp. Vaø coøn coù nghóa: Gaây chaán ñoäng caùc chuùng sinh..., trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi naøy, khieán chuùng sinh quan saùt ñöôïc caùc ñaïi chuùng naøy ñang hieän dieän nôi truù xöù thuyeát phaùp. Laïi vì giaùo hoùa chuùng sinh ñaõ thuaàn thuïc, khieán ñöôïc giaûi thoaùt. Laïi vì khieán cho tuøy thuaän hoûi veà nghóa ñuùng ñaén. Phaät noùi vôùi Boà-taùt Voõng Minh: Tuøy yù Boà-taùt thöa hoûi,

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 414

Ta seõ giaûi noùi laøm vui loøng oâng. Nhö Lai nghe hoûi, chæ roõ töï thaân Ta laø ngöôøi Nhaát thieát trí, vì khieán cho ngöôøi nghe nghe Nhö Lai thuyeát phaùp maø sinh taâm toân troïng. Coù theå thaáy ñöôïc thaân Phaät, laø tuøy thuaän quan saùt phaàn thaân naøo cuûa Nhö Lai maø khoâng theå rôøi boû. Laïi quan saùt phaàn thaân khaùc cuûa Nhö Lai, vì thaân töôùng cuûa Nhö Lai laø vi dieäu vöôït hôn aùnh saùng cuûa traêm ngaøn vaïn maët trôøi, maët traêng. Ñaây laø chæ roõ töôùng thuø thaéng töông öng vôùi töôùng vi dieäu linh hoaït. Chæ roõ töôùng xuaát theá gian cuûa Nhö Lai, vì thaân Nhö Lai coù ñuû töôùng nhö theá. Nhö Lai vì ban cho chuùng sinh nieàm vui vaø söï yeân oån, cho neân thò hieän söï nhaän bieát ñöôïc töông öng vôùi taâm chaân chaùnh ngay thaúng vaø söï tu haønh töông öng vôùi quaû cuûa trí, neân bieát. Neân bieát theá naøo? Neân bieát: Ñöùc Nhö Lai döïa vaøo saéc töôùng kia, phaùt ra caùc haøo quang, coù theå taïo thaønh hai ñieàu lôïi ích cho chuùng sinh, nghóa laø chö Phaät cho chuùng sinh söï yeân oån vaø nieàm vui, töông öng vôùi trí, soi saùng quoác ñoä chö Phaät. Ta töï caûm nghó, neáu chuùng sinh naøo coù theå troâng thaáy ñöôïc thaân Phaät vaø tö duy. ÔÛ ñaây, söï troâng thaáy ñaàu tieân laø ngaém nhìn saéc töôùng cuûa Phaät. Noùi tö duy laø sau ñoù tieáp tuïc quan saùt. Noùi caùc haøo quang toûa saùng döïa vaøo ba phaùp sai bieät, neân bieát. Ba phaùp ñoù laø: Nhaân-Danh vaø hoaøn thaønh. Goïi laø nhaân; töùc laø chö Phaät ban cho chuùng sinh nieàm vui vaø söï yeân oån, laø söï tu haønh töông öng vôùi trí, nghóa naøy neân bieát. Danh laø nhö kinh noùi, laø söï vaéng laëng trang nghieâm, cho ñeán goïi laø thò hieän taát caû caùc loaïi saéc nhö theá. Döïa vaøo chính mình, moãi moãi chuùng sinh taïo nghieäp sai bieät, veà nghóa naøy neân bieát. Noùi hoaøn thaønh laø söï nghieäp ñeàu ñaõ hoaøn thaønh, neâu toùm löôïc coù boán loaïi. Vì theo nghóa aáy cho neân noùi giaûn löôïc thì coù boán loaïi haøo quang toûa saùng. Nghóa laø thoï duïng, coâng ñöùc taêng tröôûng, döùt ñieàu aùc, khieán tin töôûng. Noùi thoï duïng laø chö Phaät Nhö Lai coù theå hoùa ñoä chuùng sinh, cho hoï cuøng tieáp nhaän nieàm vui vôùi phaùp. Chuùng sinh thoï duïng nieàm vui, coù nghóa laø ñöôïc troâng thaáy Nhö Lai, cuùng döôøng Nhö Lai, leã baùi Nhö Lai, thöa hoûi Nhö Lai, neân bieát. Ñöôïc troâng thaáy Nhö Lai, cuùng döôøng Nhö Lai laø döïa vaøo haøo quang toûa saùng thöù nhaát, ñöôïc troâng thaáy Nhö Lai vaø tö duy veà Nhö Lai. Ñöôïc troâng thaáy, cuùng döôøng Nhö Lai, laø haøo quang toûa saùng thöù

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 415

nhaát. Noùi leã baùi Nhö Lai laø chæ roõ nghieäp thaân cuùng döôøng. Troâng thaáy Nhö Lai, khoâng phaûi laø cuùng döôøng, neân bieát. Thöa hoûi Nhö Lai, haøo quang toûa saùng thöù hai laø noùi trong phaàn ñaõ hoûi, vì coù thöù töï sai bieät veà quaû baùo cuûa theá gian vaø xuaát theá gian. Laïi coøn coù saùu loaïi haøo quang toûa saùng, soi roïi veà söï sai bieät maàu nhieäm, toát ñeïp cuûa quaû baùo theá gian, döïa vaøo hai loaïi ñòa: 1. Ñòa khoâng phaûi ñònh. 2. Ñòa döïa vaøo ñònh. Trong ñòa khoâng phaûi ñònh, do theä nguyeän tieáp nhaän hai loaïi quaû baùo: 1. Quaû baùo thaéng dieäu cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông. 2. Quaû baùo thaéng dieäu cuûa Trôøi Ñeá thích. Döïa vaøo ñòa ñònh, nghóa laø quaû baùo thaéng dieäu cuûa vua Phaïm thieân. Vì sao khoâng nhaän laáy caùc quaû baùo cuûa Trôøi Daï-ma...? Vì caùc kinh nôi theá gian ñeàu khoâng noùi ñeán. Ñöùc Phaät phaùt ra haøo quang toûa saùng, leõ ra neân soi saùng coõi trôøi ñoù, nhöng vì khoâng coù trong caùc kinh, cho neân rieâng coõi trôøi naøy khoâng noùi ñeán. Söï sai bieät nôi quaû baùo xuaát theá gian, nghóa laø döïa vaøo ba loaïi sai bieät cuûa ba Thöøa. Veà nghóa naøy neân bieát. Noùi taêng tröôûng coâng ñöùc, nghóa laø taêng tröôûng ba loaïi coâng ñöùc. 1. Chuùng sinh ôû trong ñöôøng döõ, khuyeân baûo thoaùt ly nôi ñoù, ñeán ñôøi sau seõ ñöôïc sinh nôi ñöôøng laønh. 2. Chuùng sinh ñang cam chòu ñau khoå, Boà-taùt lieàn hieän thaân trong caûnh ñoù ñeå ban cho hoï an vui, khieán ñöôïc hoan hyû. 3. Coù theå khuyeân baûo nhöõng chuùng sinh phoùng daät sôùm quay veà phaùp thieän. Noùi döùt ñieàu aùc, nghóa laø khuyeân baûo chuùng sinh lìa caùc coõi, lìa caùc caûnh giôùi, lìa caùc naïn, lìa caùc chöôùng, goïi laø döùt caùc ñieàu aùc. Caùc coõi coù hai loaïi: 1. Ñöôøng döõ. 2. Ñöôøng laønh. Ñöôøng döõ coù ba loaïi: 1. Khuyeân baûo caùc chuùng sinh lìa caùc tai naïn, laø khieán chuùng sinh thoaùt ly caùc thöù khoå naïn nôi ba ñöôøng döõ. 2. Khieán caùc chuùng sinh lìa caùc chöôùng, laø khuyeân baûo chuùng sinh lìa caùc caên khoâng nguyeân veïn trong ñöôøng laønh: Nghieäp aùc, muø, ñieác, taâm thöùc meâ môø, laàm laïc, ñoù laø caùc thöù chöôùng.

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 416

3. Lìa caùc chöôùng ngaïi trong caùc ñòa. Caùc ñòa coù ba loaïi: 1. Ñòa Boà-taùt. 2. Ñòa Thanh vaên. 3. Ñòa phaøm phu. Trong ñòa Boà-taùt laø khieán chuùng sinh xa lìa saùu chöôùng ñöôïc ñoái trò do caùc Ba-la-maät. Trong ñòa Thanh vaên, nghóa laø khieán chuùng sinh xa lìa ba loaïi chöôùng; chöôùng khoâng cung kính vaø chöôùng khoâng coù trí. Gia taêng phieàn naõo, khoâng theå chaám döùt, maø coøn khôûi leân phieàn naõo, neân goïi laø chöôùng. Vaû laïi, khoâng cung kính laø bò caûn trôû do khoâng tin töôûng. Laïi nöõa, khoâng coù trí laø bò caûn trôû do khoâng coù tueä hoïc roäng nghe nhieàu. Laïi nhö phieàn naõo theâm leân, khoâng theå ngaên caám, coøn ñeå chuùng noåi daäy, cho neân goïi laø chöôùng, töùc laø chöôùng khoâng bieát hoå theïn. Trong ñòa phaøm phu, nghóa laø khieán chuùng sinh xa lìa boán loaïi chöôùng, döïa vaøo goác tu taäp maø caùc phieàn naõo nhö tham lam, giaän döõ, si meâ hieän haønh gaây caûn trôû, ñoù laø nhöõng taø nieäm hieän haønh. Taát caû phieàn naõo hieän haønh gaây caûn trôû caàn phaûi xua tan chuùng. Ñaây laø döùt ñieàu aùc. Döïa vaøo thöù töï cuûa hai möôi moát loaïi haøo quang toûa saùng maø noùi, neân bieát. Noùi khieán tin töôûng laø troâng thaáy Nhö Lai vôùi haøo quang toûa saùng vi dieäu thuø thaéng,

cho neân naûy sinh nieàm tin töôûng vaø hy voïng muoán ñöôïc troâng thaáy. Caùc loaïi saéc laï laø troâng thaáy caùc loaïi maøu saéc. Troâng thaáy laø hy voïng muoán ñöôïc troâng thaáy. Caùc thöù saéc laï laø caùc maøu saéc xanh, vaøng, ñoû, traéng..., moãi thöù ñeàu khaùc nhau. Voâ löôïng caùc saéc: Caùc maøu xanh..., moãi maøu ñeàu coù voâ löôïng thöù. Vöôït qua traêm ngaøn vaïn maøu saéc; töùc laø haøo quang toûa saùng thuø thaéng, vöôït qua trong caùc saéc xanh..., khaùc. Vöôït qua, nghóa laø laïi vöôït qua voâ löôïng voâ bieân trong caùc saéc xanh, vaøng... Hoaëc kieáp coøn laïi, laø noùi vöôït qua moät kieáp, cho ñeán voâ löôïng voâ bieân kieáp. Coâng ñöùc voâ löôïng voâ bieân cuûa haøo quang toûa saùng khoâng theå cuøng taän, laø coâng ñöùc cuûa haøo quang toûa saùng thaät voâ löôïng voâ bieân,

khoâng theå duøng toaùn soá hay thí duï ñeå coù theå theo kòp, cho ñeán caûnh giôùi Nieát-baøn voâ dö cuõng khoâng cuøng taän, neân bieát. Taát caû haøo quang toûa saùng, cho ñeán A-taêng-kyø kieáp voâ soá voâ löôïng aùnh saùng cuõng khoâng ra khoûi söï töông öng cuûa boán loaïi haøo quang toûa saùng thoï duïng... Nhö vaäy bieát raèng Ñöùc Nhö Lai thò hieän voâ löôïng voâ bieân haøo quang toûa saùng trang nghieâm, khoâng theå nghó baøn phöông tieän kheùo leùo töông öng vôùi phaùp thuyeát giaûng. Thò hieän thuyeát phaùp, laø phaùp ñaõ thuyeát khieán cho coù theå caûm hoùa chuùng sinh, laøm cho taâm toân troïng ñöôïc phaùt sinh. Thò hieän phaùp hieám coù khieán cho phaùt sinh nhaân toá toát ñeïp vôùi taâm kính troïng. Baïch Theá Toân! Con chöa nghe noùi ñeán teân cuûa caùc haøo quang toûa saùng naøy, laø chæ roõ voâ löôïng voâ bieân coâng ñöùc nôi haøo quang cuûa Nhö Lai. Ñieàu khoâng noùi laø khoâng ca ngôïi. Neáu nhö vaäy thì taïi sao nay laïi noùi: Laø chæ roõ nhaân cuûa coâng ñöùc voâ thöôïng? Vì vaäy tieáp theo noùi: Baïch Theá Toân! Nhö con hieåu ñöôïc nghóa phaùp maø Phaät ñaõ thuyeát. Baïch Theá Toân! Neáu coù chuùng sinh naøo ñöôïc nghe teân goïi cuûa caùc haøo quang toûa saùng nhö vaäy, coù theå phaùt sinh nieàm tin, thanh tònh vôùi loøng toân kính, thì caùc chuùng sinh ñoù cuoái cuøng chaéc chaén ñaït ñöôïc thaân Nhö Lai vôùi haøo quang toûa saùng nhö vaäy. Tröôùc heát laø phoùng ra haøo quang toûa saùng. Boà-taùt Voõng Minh ñaõ nhaän bieát taát caû Nhö Lai ñaõ laøm coâng vieäc lôïi ích cho chuùng ñeå hoï caûm nhaän caùc loaïi phaùp laïc, muoán cuøng vôùi voâ löôïng caùc Boà taùt khaùc cuøng caûm nhaän phaùp laïc cho neân thöa thænh Nhö Lai ñeå Ngaøi phoùng ra haøo quang toûa saùng, nhö kinh noùi: Baïch Theá Toân! Chæ mong hoâm nay phoùng haøo quang thænh Boà-taùt ñeå giaùc ngoä caùc Boà-taùt. Haøo quang naøy khoâng ra ngoaøi haøo quang caûm nhaän phaùp laïc trong boán loaïi haøo quang ôû tröôùc. Khieán caùc Boà-taùt ôû theá giôùi khaùc ñeàu hay bieát; töùc laø haøo quang naøy nhaäp vaøo haøo quang phaân taùn ôû tröôùc, cuõng nhaäp vaøo haøo quang toûa saùng laøm coâng ñöùc taêng tröôûng, neân bieát nhö vaäy. Duøng caùc haøo quang toûa saùng naøo soi saùng voâ löôïng voâ bieân theá giôùi? Trong naøy chæ roõ vöôït quaù soá löôïng coù theå keå ñöôïc, cho neân goïi laø voâ löôïng. Ñi ñeán phöông khaùc gioáng nhö hö khoâng, vì bieân giôùi khoâng theå hình dung ñöôïc, cho neân goïi laø voâ bieân. Noùi hieän truù laø traûi qua caùc theá giôùi khaùc maø khoâng rôøi nôi

aáy, cho neân goïi laø hieän truù. Khoâng nhaäp Nieát-baøn cho neân goïi laø hieän maïng. Vì khoâng coù caùc beänh cho neân goïi laø hieän taïi. Laïi noùi caùc phaùp töông öng vôùi söï thanh tònh, cho neân goïi laø khoâng coù beänh, neân bieát. Phuïng

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 418

söï, troâng thaáy Ñöùc Phaät aáy, laø do hieän taïi troâng thaáy Ñöùc Phaät Thích-ca Maâu-ni. Cuùng döôøng Ñöùc Phaät aáy, laø heát thaûy vaät duïng cuùng döôøng thích hôïp ñeàu ñeå cung caáp cuùng döôøng taát caû. Hoûi Ñöùc Phaät aáy thöa thænh ñuùng nhö phaùp chaêng? Traû lôøi Ñöùc Phaät aáy traû lôøi ñuùng nhö phaùp. Caâu hoûi nguï yù raát saâu xa vi teá laø bôûi vì ñoaïn tröø nhöõng moái nghi ngôø Laïi coøn coù nghóa: Vì hieän taïi ñöôïc dieän kieán, ñöôïc cuùng döôøng Phaät, vì döïa vaøo baûn haïnh oai nghi, nghe hoûi vì khoâng coá yù. Nhö vaäy theo thöù töï döïa vaøo phaùp, döïa vaøo nghóa maø hoûi phaùp, hoûi nghóa. Töø ñaây trôû xuoáng, döïa vaøo nghóa hoûi traû lôøi, neân bieát nhö vaäy. Möôøi loaïi taâm thanh tònh kieân coá, sô löôïc döïa vaøo hai loaïi maø noùi: 1. Döïa vaøo taâm khoâng caáu nhieãm maø noùi. 2. Döïa vaøo taâm cung kính maø noùi. Döïa vaøo taâm khoâng caáu nhieãm, laø döïa vaøo baûy loaïi khaùc nhau vaøo phaùp nhieãm, lìa nhieãm cuûa theá giôùi nhieãm-tònh, neân bieát. Baûy thöù khaùc nhau laø: 1. Phaùp khaùc nhau, khaùc nhau vì phaùp tònh vaø phaùp khoâng tònh. 2. Thoï khaùc nhau, khaùc nhau vì thoï khoå vaø thoï vui. 3. Nghieäp khaùc nhau, vì khaùc nhau veà nôi sinh trong gia ñình, toäc hoï thöôïng-trung-haï, khaùc nhau giöõa haønh aùc-haønh thieän vaø haønh xen taïp. 4. Taâm khaùc nhau, vì caùc chuùng sinh ôû trong Phaät phaùp coù tin phaùp vaø khoâng tin phaùp cho neân khaùc nhau. 5. Haønh khaùc nhau, vì coù haønh chaùnh-taø khaùc nhau. 6. Taâm tu haønh khaùc nhau, vì haïnh nguyeän cuûa ba Thöøa khaùc nhau. 7. Ñaïo khaùc nhau, vì ñaïo thieän-ñaïo aùc khaùc nhau. Söï caáu nhieãm cuûa taâm aùc nhö vaäy thì duøng hình thöùc khoâng nhieãm ñeå ñoái trò noù. Noùi taùm loaïi taâm thanh tònh kieân coá, nghóa naøy neân bieát. Neân bieát caùi gì? Ñoù laø phaùp nhieãm khaùc nhau, ôû ñaây coù hai loaïi: 1. Döïa vaøo nghóa, laø kheùo noùi veà töôùng vaø khoâng kheùo noùi veà töôùng, phaân bieät nhö vaäy. 2. Döïa vaøo phaùp, laø nghe noùi töôùng laønh, nghe noùi töôùng khoâng laønh, phaân bieät nhö vaäy. Ñoái trò: Caâu ñaàu duøng taâm khoâng giaän döõ maø ñoái trò vôùi taâm giaän

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 419

döõ, laø taâm khoâng lay ñoäng, ñoái vôùi lôøi noùi toát hay lôøi noùi khoâng toát. Tröôùc lôøi noùi hung döõ, khoâng khôûi taâm nieäm: Ta coù theå chòu ñöïng. Veà nghóa naøy neân bieát. Caâu hai noùi duøng taâm töø: Laø duøng tính chaát cuûa caùc vaên töï nhö vaäy ñeå thuyeát phaùp khoâng ñieân ñaûo khieán cho caùc chuùng sinh truù vaøo nôi yeân oån. Ñoái trò vôùi thoï nhieãm khaùc nhau, laø moïi caûm thoï hieän coù thaûy ñeàu laø khoå. Nhö vaäy, trong muoân vieäc phaûi sinh taâm Bi bình ñaúng, thöông xoùt chuùng sinh. - Ñoái trò vôùi nghieäp nhieãm khaùc nhau, laø tu haønh chaân chaùnh nhö vaäy ôû taát caû moïi nôi, taâm ñeàu bình ñaúng ban cho nieàm vui, tu haønh vôùi hieåu bieát. - Ñoái trò vôùi taâm nhieãm khaùc nhau, laø

ñoái vôùi moïi söï khinh cheâ- cuùng döôøng ñeàu xa lìa taâm cao-thaáp. - Ñoái trò vôùi haønh nhieãm khaùc nhau, laø khoâng thaáy caùc loãi laàm cho neân khoâng naûy sinh taâm laøm lôïi ích. - Ñoái trò vôùi taâm tu haønh caáu nhieãm khaùc nhau laø bình ñaúng moät vò, khoâng coù taâm phaûi-quaáy ñoái vôùi ba Thöøa. - Ñoái trò vôùi ñaïo caáu nhieãm khaùc nhau, laø khoâng sinh sôï haõi, tuøy thuaän nghieäp cuûa mình. Kheùo nhaän bieát nhö vaäy, ñeå quaùn saùt Theå cuûa phaùp. Ñoù goïi laø taùm loaïi taâm thanh tònh kieân coá, döïa vaøo baûy loaïi taâm khoâng oâ nhieãm maø noùi, neân bieát nhö vaäy. Döïa vaøo taâm cung kính ôû ñaây coù hai loaïi: 1. Ñoái vôùi taát caû Boà-taùt sinh yù töôûng nhö Theá Toân, ñieàu naøy noùi roõ nghóa gì? Ñoù laø ñoái vôùi caùc Boà taùt sinh trong theá giôùi naêm tröôïc naøy maø sinh yù töôûng gioáng nhö nghóa ñeán Nhö Lai. Nhö vaäy trong coõi Phaät, nhìn thaáy caùc Boà-taùt ñeàu thöïc haønh khoå haïnh, mong caàu ñaïi Boà-ñeà, khoâng bieát moûi meät luoân luoân tu haønh nhö thaät. Ñoái vôùi Boà taùt naøy sinh yù töôûng nhö Ñöùc Nhö Lai. Vì vaäy cho neân noùi laø sinh yù töôûng nhö Theá Toân. Laïi sinh yù töôûng hy höõu, nghóa naøy neân bieát. Neân bieát caùi gì? Nhö Phaät xuaát theá thaät laø raát hy höõu. Ñaïi Boà-taùt cuõng laïi nhö vaäy, vì khoâng töø boû vieäc phaùt taâm Boà-ñeà cuõng goïi laø hy höõu. Vì vaäy ñoái vôùi hoï sinh yù töôûng nhö Ñöùc Theá Toân. 2. Ñoái vôùi Phaät sinh yù töôûng hy höõu. Ñieàu naøy coù nghóa gì? Nhö ôû theá giôùi khoâng caáu nhieãm, chuùng sinh nôi aáy coù thoï maïng voâ löôïng traêm ngaøn vaïn kieáp, chö Phaät Nhö Lai luoân laøm lôïi ích cho hoï. Nhö vaäy, khi

Phaät sinh trong theá giôùi quaù nhieàu phieàn naõo naøy, vôùi thôøi gian ngaén maø sinh yù sinh töôûng hy höõu, nghóa naøy neân bieát. Taâm thanh tònh kieân coá ñöôïc lôùn maïnh maõi vaø thaønh töïu, nghóa naøy neân bieát. Böôùc vaøo haønh tòch tónh, döïa vaøo taâm thanh tònh kieân coá, luoân nghó ñeán Boà taùt ñöôïc Boà taùt tieáp nhaän. ÔÛ theá giôùi thanh tònh kia traêm ngaøn vaïn kieáp, khoâng rôøi chaùnh nieäm, thöôøng tu phaïm haïnh, ôû coõi Ta Baø töø saùng tôùi tröa, kieân quyeát giöõ gìn giôùi caám, taâm haïnh khoâng caáu nhieãm, thò hieän söï thuø thaéng. Ñieàu naøy laøm saùng toû yù nghóa gì? Nhö chöõa trò beänh naëng khieán cho beänh mau khoûi, chæ coù caùch cho thuoác quyù khieán uoáng thì ñöôïc thuyeân giaûm. Nhö vaäy chuùng sinh coù quaù nhieàu phieàn naõo mau ñöôïc dieät töø, khieán cho hoï ñaït ñöôïc caùc phaùp thuø thaéng, ñoái trò laø töø saïch. Nghóa naøy neân bieát. Ñaây laø chæ roõ chuùng sinh soáng ôû coõi ñaày xaáu aùc, nhieàu ñau khoå, nhieàu phieàn naõo, laø theá giôùi caáu nhieãm. Ñeå giuùp caùc Boà-taùt ñöôïc thaáy Ñöùc Theá Toân Thích-ca Maâu-ni Phaät maø leã baùi cuùng döôøng, cho neân hoûi ñaùp vôùi Nhö Lai. Baäc Thaùnh giaû Phaïm Thieân Thaéng Tö Duy, laø baäc thöôïng thuû, thöa hoûi. Hoûi ñaùp döïa vaøo Phaïm Thieân Thaéng Tö Duy ñeå sinh taâm cung kính ñoái vôùi ñaïi chuùng. Thò hieän Phaïm Thieân Thaéng Tö Duy cuoái cuøng ñöôïc nhöõng bieän taøi öa giaûng noùi gì? Ñöôïc quaû gì cuûa bieän taøi öa giaûng noùi? Döïa vaøo hai loaïi thuyeát giaûng naøy laø thuø thaéng baäc nhaát trong söï thöa hoûi chính xaùc. Nghóa naøy neân bieát. Caâu ñaàu noùi: Ñöôïc nhöõng bieän taøi öa giaûng noùi, laø hoûi veà söï töông öng cuûa moïi nôi choán, do naêng löïc

thieän xaûo khieán cho chuùng sinh laõnh hoäi, do ngoân ngöõ toái thaéng, do lôøi leõ toân troïng, do giaûng noùi veà nhaân chính, vì döïa vaøo nghóa thaät maø noùi, döïa vaøo söï an oån maø noùi. Ñoù goïi laø ñieàu tuyeät ñeïp, vì coù tình ngöôøi, vì ôû beân caïnh baäc Ñaïi thieân-nhaän ñöôïc cuùng döôøng vôùi taâm thanh tònh, vì taát caû caùc ma oaùn thuø ñòch khoâng theå khoáng cheá ñöôïc, vì giaûng noùi yù nghóa saâu kín. Taùm caâu vöøa roài laø noùi veà bieän taøi öa giaûng noùi cuûa Phaïm Thieân Thaéng Tö Duy, vôùi nhöõng lôøi noùi hay ñeïp. Nghóa naøy neân bieát. Neân bieát theá naøo? Ñoù laø: 1. Töông öng. 2. Khieán hieåu bieát. 3. Toân troïng. 4. Yeân oån. 5. Tình ngöôøi. 6. Thanh tònh voâ cuøng. 7. Khoâng theå haøng phuïc. 8. Heát möïc thaâm dieäu.

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 421

Tieáp ñeán noùi veà nhaân cuûa bieän taøi öa giaûng noùi (bieän taøi nhaïo thuyeát), chæ roõ khi giaûng noùi phaùp vôùi ngoân ngöõ nhö vaäy, coù nhieàu coâng ñöùc. Neáu caùc chuùng sinh coù ai khoâng tu, taäp haïnh chaân chaùnh nhö thaät, nhöng taâm vaãn khoâng rôøi boû hoï, bôûi vì cuøng vôùi söï an laïc thuø thaéng kheùo töông öng, bôûi vì mong cho caùc chuùng sinh lìa xa moïi khoå ñau, ñöôïc an vui thuø thaéng, bôûi vì luùc mang laïi coâng ñöùc ñeïp vui veû cho hoï thì hoan hyû chuùc möøng, bôûi vì caàu mong khoâng nhieãm oâ vaø mang laïi söï an oån vui söôùng toát laønh. Duøng naêm caâu naøy ñeå noùi veà nhaân toá bieän taøi öa giaûng noùi, vôùi ngoân ngöõ hay ñeïp cuûa Phaïm Thieân Thaéng Tö Duy. Veà nghóa naøy neân bieát. Neân bieát nhöõng gì? Chæ roõ ba loaïi taâm: 1. Taâm khoâng buoâng boû. 2. Taâm ban cho vui. 3. Taâm yeân oån. Nhö vaäy, noùi theo thöù töï moät-ba-moät, neân bieát. Tieáp theo noùi ñeán phaàn ñaït ñöôïc nhöõng bieän taøi öa giaûng noùi phaùp nhö theá naøo? Ñoù laø coù naêng löïc ñoaïn tröø nghi ngôø trong taát caû moïi yù nghóa cuûa heát thaûy chuùng sinh kia. Veà nghóa cuûa baøi keä, y nhö trong kinh. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân khen Phaïm Thieân Thaéng Tö Duy: Laønh thay! Laønh thay! Phaïm Thieân! Laïi laønh thay, Phaïm Thieân! Vì Phaïm Thieân ñaõ môû ra nghi thöùc ñeán tröôùc Phaät ñeå thænh hoûi, töông öng vôùi söï vieäc trong ba thôøi gian naøy. Neân bieát laønh thay Phaïm Thieân! Nay oâng haõy chí taâm laéng nghe, Ta seõ noùi cho oâng theo thöù töï nhö vaäy, vôùi taâm khoâng ñieân ñaûo vaø taâm chaùnh nieäm. Taâm Phaïm Thieân kieân coá maø khoâng bieát meät moûi, laø taâm chaùnh tröïc. Trong naøy taâm tin vaøo Ñaïi Boà ñeà laøm goác, laø töôùng phaùt nguyeän, döïa vaøo nguyeän aáy thì coù theå ñaày ñuû ñöôïc taát caû coâng ñöùc cuûa ñòa Nhö Lai. Döïa vaøo phöông tieän kieân coá cuûa taâm Boà-ñeà, môùi coù caâu hoûi thöù nhaát. Noùi giaûn löôïc, trong Ñaïi thöøa coù boán loaïi söï vieäc moûi meät. Töø boán söï vieäc moûi meät ñoù, duø Boà-taùt coù phaùt taâm Boà-ñeà, phaùt nguyeän Boà-ñeà, nhöng vaãn laøm maát taâm Boà-ñeà aáy. Nhöõng gì laø boán loaïi? Ñoù laø: 1. Vì caùc chuùng sinh khoâng tu haønh nhö thaät. 2. Vì laøm nhieàu söï vieäc. 3. Vì maát nhieàu thôøi gian trong haønh höõu vi.

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 422

4. Trong söï giaûi thoaùt bình ñaúng thöôøng muoán ñöôïc mau choùng giaûi thoaùt, vì Boà-taùt ñoù coù löïc. Phaùp ñoái trò vôùi boán chöôùng ngaïi naøy nghóa laø phaùt taâm Ñaïi Bi ñoái vôùi heát thaûy chuùng sinh. Boán phaùp nhö vaäy theo thöù töï maø noùi ñeán, nghóa naøy neân bieát. Bieát nhö theá naøo? Nghóa laø caùc Boà-taùt döïa vaøo taâm Ñaïi Bi, khi nhaän thaáy chuùng sinh nhö theá-nhö theá khoâng theå tu taäp haïnh chaân chaùnh nhö thaät. Chuyeån bieán theâm leân nhö theá-nhö theá sinh taâm thöông xoùt vì caùc chuùng sinh ñoù khieán cho ñöôïc giaûi thoaùt. Caøng chuyeån bieán taêng tröôûng theâm leân nhö theá nhö theá maø phaùt nguyeän. Hôn nöõa, caùc Boà-taùt thöôøng sieâng naêng tinh tieán khoâng caûm thaáy moûi meät ñoái vôùi coâng vieäc ñaõ laøm khaù nhieàu vaø ñeàu coù theå laøm xong. Laïi nöõa, caùc Boà-taùt vôùi caùc noãi khoå trong quaù khöù töø voâ thæ ñeán nay, ñeàu tin hieåu nhö giaác moäng, khoâng chaáp noãi khoå trong ñôøi vò lai ôû thôøi gian sau. Laïi nöõa, caùc Boà-taùt vì Nhaát thieát trí, maëc duø ñoàng vôùi haøng Nhò thöøa giaûi thoaùt khoûi moïi phieàn naõo, tuy nhaän laáy voâ löôïng coâng ñöùc khoâng chung, nhöng vì Boà-taùt coù löïc ñoaïn tuyeät moïi phieàn naõo vôùi taâm nieäm muoán ñöôïc nhanh choùng giaûi thoaùt. Noùi khoâng nhö nhau laø khoâng chung veà coâng ñöùc, vì khoâng coù ngang baèng. Voán noùi nhö nhau töùc laø moät phaàn ít cuûa Nhò thöøa cuøng ñoaïn phieàn naõo, vì vaäy goïi laø nhö nhau. Do yù nghóa aáy cho neân goïi laø khoâng heà coù baèng nhau. Boán loaïi taâm khoâng moûi meät nhö vaäy, ñoái trò vôùi boán loaïi chöôùng ngaïi khieán taâm moûi meät. Vì vaäy, ñoái vôùi Ñaïi thöøa, taâm Boà-taùt kieân coá, maø khoâng moûi meät. Taâm nhö vaäy nöông vaøo phaùp Phaät töï thaân tu haønh thuaàn thuïc nhö thaät. Chính thöùc noùi phaùp xong. Tieáp ñeán döïa vaøo phaàn vì ngöôøi khaùc tu haønh nhö thaät. Löôïc noùi veà boán phaùp. Voán noùi veà söï quyeát ñònh khoâng hoái tieác nöûa chöøng, ñoái vôùi hai loaïi nghóa: 1. Khoâng coù nghóa. 2. Coù nghóa. Noùi khoâng coù, laø vì khoâng coù ngaõ. Khoâng coù ngaõ aáy vì xa lìa phaùp. Noùi khoâng coù phaùp, vì khoâng coù töôùng cuûa phaùp ñoù, thì Boà-taùt noùi caùc phaùp ñoù hoaøn toaøn khoâng coù ngaõ. Caùc Boà-taùt ñeàu nhö vaäy, cuoái

cuøng noùi taát caû phaùp ñeàu khoâng coù ngaõ. Noùi coù nghóa thì coù ba loaïi nghóa: 1. Nghóa coù loãi. 2. Nghóa coâng ñöùc. 3. Nghóa coù hai. Vì sai bieät cho neân thuoäc veà nghóa coù loãi, töùc laø taát caû moïi nôi sinh ra ñeàu thaâu nhieáp taát caû phieàn naõo. Vì khoâng muoán sinh vaøo ñoù cho neân khoâng thích giaûng noùi. Vì vaäy Boà taùt cuoái cuøng noùi roõ : Taát caû moïi nôi sinh ra ñoù khoâng coù gì an vui. Caùc Boà-taùt ñeàu nhö vaäy, noùi chaéc chaén nhöng nôi sinh ra khoâng coù gì vui veû. Nghóa coâng ñöùc; laø ca ngôïi phaùp voâ thöôïng cuûa Ñaïi thöøa, vì caùc coâng ñöùc ñeàu töông öng vôùi taát caû. Vì vaäy Boà-taùt cuoái cuøng quyeát ñònh thöôøng ca ngôïi Ñaïi thöøa. Caùc Boà-taùt ñeàu nhö vaäy, luoân luoân ca ngôïi phaùp Ñaïi thöøa. Noùi nghóa coù hai, töùc laø Boà-taùt ñaõ vöôït leân treân hai phaùp coâng ñöùc chaúng khoâng. vì vaäy Boà-taùt cuoái cuøng noùi hai phaùp ñoù khoâng phaûi laø khoâng. Caùc Boà-taùt ñeàu nhö vaäy, cuoái cuøng noùi hai phaùp toäi-phöôùc kia laø chaúng khoâng. Ñieàu naøy trình baøy nghóa gì? Maëc duø traûi qua voâ löôïng

thôøi gian, khi nhaân duyeân töông öng thì sinh quaû baùo. Nhö vaäy nöông vaøo söï lôïi ích cho mình-cho ngöôøi maø tu haønh nhö thaät, cuoái cuøng noùi phaùp xong. Tieáp ñeán laø noùi veà vieäc laøm taêng tröôûng caùc caên thieän, laø döïa vaøo nhaân cuûa quaû baùo theá gian vaø xuaát theá gian, noùi veà caên thieän ñöôïc lôùn maïnh theâm. Döïa vaøo nhaân cuûa quaû baùo xuaát theá gian cho neân caên thieän ñöôïc taêng tröôûng. Nhaân cuûa quaû baùo theá gian coù hai loaïi: 1. Nhaân thaønh töïu thaân toát ñeïp cuûa mình. 2. Nhaân thaønh töïu vaät duïng giuùp cho ñôøi soáng. Nhaân thaønh töïu thaân toát ñeïp cuûa mình coù hai loaïi: - Nhaân thaønh töïu thaân toát ñeïp cuûa mình trong ñòa baát ñònh, laø caên thieän cuûa giôùi ñöôïc taêng tröôûng. - Nhaân thaønh töïu thaân toát ñeïp cuûa mình trong ñòa ñònh, laø caên thieän cuûa trí ñöôïc taêng tröôûng, vöôït qua coâng ñöùc cuûa trí thuoäc ñòa döôùi-treân, vì döïa vaøo caên baûn trí lìa duïc maø thaønh trí caên thieän. Nhaân thaønh töïu vaät duïng giuùp cho ñôøi soáng, laø buoâng boû taát caû moïi vaät, ñoù laø nhaân boá thí cho neân caên thieän ñöôïc taêng tröôûng. Nhaân cuûa quaû baùo xuaát theá gian, laø nhaân giaûi thoaùt, laø töôùng xuaát gia, nhaân xa lìa tham ñaém. Do nhaân aáy cho neân coù ñöôïc nhaân giaûi thoaùt. Taát caû caên thieän cuûa coâng ñöùc taêng tröôûng loaïi taêng tröôûng theâm,

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 424

laø caùc caên thieän naøy döïa vaøo caùc bieän luaän cuûa theá gian. Coù naêm loaïi nghóa taêng thöôïng cho neân goïi laø taêng tröôûng. Nhöõng gì laø naêm loaïi? Ñoù laø: 1. Caùc caên thieän haøng phuïc taêng theâm cho neân goïi laø taêng tröôûng, vì caên thieän naøy vöôït haún caùc caên thieän cuûa haøng Thanh vaên, Bích-chi-Phaät... 2. Taêng theâm khoâng traùi ngöôïc cho neân goïi laø taêng tröôûng, bôûi vì khoâng lui suït, bôûi vì kieân coá. 3. Taêng theâm khoâng sôï haõi cho neân goïi laø taêng tröôûng, bôûi vì nöông vaøo caên thieän naøy cho neân vöôït qua moïi sôï haõi cuûa coõi aùc, nhö ñòa nguïc... 4. Taêng theâm khoâng thieân leäch cho neân goïi laø taêng tröôûng, vì coù naêng löïc phaù tan moïi phaùp bò ñoái trò. 5. Taêng theâm khoâng khaùc bieät cho neân goïi laø taêng tröôûng, vì laøm lôïi mình-lôïi ngöôøi maø khoâng coù töôùng khaùc nhau. Taêng tröôûng caùc caên thieän nhö vaäy, cho neân ñoái vôùi chuùng sinh khoâng tin phaùp Phaät, khoâng tu haønh nhö thaät, taâm khoâng sinh caêm giaän, ôû trong phaàn thieän haïnh nhö ñoïc tuïng..., ñuùng nhö phaùp maø noùi, khoâng coù gì sôï haõi, oai nghi khoâng ñoåi. Vì vaäy, theo thöù töï giaûng noùi töôùng cuûa phaùp Phaät, ñoái vôùi caùc chuùng sinh khoâng tin phaùp Phaät, khoâng tu haønh nhö thaät, cuõng khoâng chuùt e sôï vaø oai nghi khoâng thay ñoåi. Coù ba haïng sôï haõi laø haïng heøn yeáu, trung bình, baäc thöôïng. Heøn yeáu laø lo sôï maïng soáng khoâng coù ñöôïc cuûa tieàn nuoâi döôõng. Haïng trung bình coù hai: 1. Thöôøng sôï bò cheâ bai laøm nhuïc. 2. Thöôøng sôï bò tai tieáng xaáu aùc, noùi xaáu ngay tröôùc maët vaø caû luùc vaéng maët. Sôï haõi baäc thöôïng laø thöôøng sôï thaân phaûi chòu moïi khoå naõo. Khoâng chuùt sôï haõi, oai nghi khoâng thay ñoåi nhö vaäy laø tuøy thuaän phaùp tònh. Vì vaäy tieáp theo laø noùi veà caùc phaùp tònh tònh tröôûng. Nöông vaøo boán loaïi phaùp tònh maø noùi: 1. Ham muoán phaùp tònh. 2. Thöïc haønh phaùp tònh. 3. Ñaày ñuû coâng ñöùc phaùp tònh. 4.

Chöùng ñaéc phaùp tònh. Ham muoán phaùp tònh coù nghóa laø Boà-taùt duøng Ñaïi Boà-ñeà giaùo hoùa chuùng sinh phaùt sinh taâm ham muoán aáy, khieán cho caùc chuùng sinh ôû ñôøi vò lai ñaït ñöôïc töôùng ham muoán cuûa töï Theå trong caùc phaùp tònh.

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 425

Thöïc haønh phaùp tònh laø caùc Boà-taùt töø boû ñôøi soáng ñaày ñuû cuûa tieàn, caùc vaät chaâu baùu..., taát caû ñeàu duøng vaøo vieäc boá thí, hoaøn toaøn khoâng mong caàu quaû baùo cho thaân mình trong vò lai. Ñaày ñuû coâng ñöùc cuûa phaùp tònh laø caùc Boà-taùt döïa vaøo nhaân toá töø boû chaâu baùu, ñöôïc thaønh töïu phaùp maàu nhieäm toát ñeïp, taâm khoâng tham ñaém maø tieáp tuïc tu haønh phaùp tònh, nhieáp thuû phaùp maàu nhieäm. Do töông öng vôùi söï nghe nhieàu hoïc roäng, cho neân taát caû phaùp tònh ñeàu ñöôïc huaân taäp ñaày ñuû, vì vaäy caùc coâng ñöùc cuûa Boà-taùt ñeàu ñaày ñuû. Chöùng ñaéc phaùp tònh laø caùc Ñaïi Boà-taùt nöông vaøo trí ñeå chöùng ñaït, vì ñoái vôùi Ñaïi Boà-ñeà cuûa töï thaân, cho neân noùi phöông tieän trí ñaït ñöôïc phaùp thuø thaéng cuûa trí chöùng ngoä caùc phaùp tònh kia. Taêng tröôûng caùc phaùp tònh nhö theá xong, Boà-taùt tuøy thuaän ñeå kheùo nhaän bieát töø ñòa naøy ñeán ñòa khaùc. Vì vaäy tieáp tuïc noùi ñeán töôùng cuûa phaùp ñoù, nghóa laø döïa vaøo boán phaùp maø noùi. Nhöõng gì laø boán phaùp? Ñoù laø: 1. Coâng ñöùc ñaày ñuû. 2. Caùc chöôùng thanh tònh. 3. Taâm thaønh töïu. 4. Tu haønh ñaày ñuû. Taäp hôïp caùc caên thieän, laø ñaït ñöôïc caùc coâng ñöùc ñaày ñuû töø ñòa naøy ñeán ñòa khaùc. Lìa caùc loãi, laø laøm thanh tònh taát caû caùc chöôùng ngaïi kia. Phöông tieän hoài höôùng, laø xa lìa ñôøi soáng tieàn cuûa höõu laäu vaø töø boû taâm ham giaûi thoaùt mau choùng cuûa haøng Tieåu thöøa. Taát caû caên thieän hieän coù ñeàu hoài höôùng tieáp nhaän Ñaïi Boà-ñeà cho neân sieâng naêng tinh tieán, laø chí taâm tu haønh trong taát caû moïi luùc luoân luoân khoâng ñoaïn döùt, vì döïa vaøo caên baûn cho neân nhaän laáy nôi choán thuø thaéng. Nhö vaäy ñaõ noùi veà phöông tieän xong. Tieáp theo laø noùi veà phöông tieän nôi phaùp töôùng, kheùo nhaän bieát phöông tieän giaùo hoùa chuùng sinh. Döïa vaøo boán phaùp maø noùi: 1. Coù khaû naêng giaùo hoùa chuùng sinh. 2. Taäp hôïp voâ löôïng coâng ñöùc cuûa trí. 3. Taäp hôïp voâ löôïng trí tueä. 4. Phöông tieän. Coù naêng löïc giaùo hoùa chuùng sinh, nghóa laø nöông vaøo boá thí, aùi ngöõ..., tuøy thuaän caùc chuùng sinh, nhieáp thuû caùc chuùng sinh. Vì vaäy Boà- taùt coù khaû naêng giaùo hoùa chuùng sinh. Taäp hôïp voâ löôïng coâng ñöùc cuûa trí, laø tuy xa lìa phaàn vò ñònh-baát

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 426

ñònh, maø nöông vaøo haønh boá thí..., cho neân heát thaûy caùc loaïi coâng ñöùc cuûa taát caû chuùng sinh ôû trong ba ñôøi thaûy ñeàu tuøy hyû. Vì vaäy Boà-taùt ñaït ñöôïc voâ löôïng coâng ñöùc cuûa trí. Taäp hôïp voâ löôïng trí tueä, laø maëc duø khoâng coù trí ñoái trò vôùi chöôùng ngaïi maø thöôøng xuyeân tu haønh phaùt loä saùm hoái, cho neân Boà-taùt taäp hôïp ñöôïc voâ löôïng trí tueä. Phöông tieän laø döïa vaøo taát caû phaùp tu haønh ñoái trò cuûa Boà-taùt maø khuyeán thænh chö Phaät.

Döïa vaøo laø vì caùc chuùng sinh maø ban cho trí tueä saùng suoát ñeå taäp hôïp caùc trí tueä, vaø kheùo duøng phöông tieän laøm caên baûn, cho neân Boà-taùt coù ñöôïc voâ löôïng trí tueä. Nhö vaäy ñaõ noùi xong veà phöông tieän tu haønh. Tieáp theo laø noùi ñeán vì chuùng sinh maø Boà-taùt giaûng noùi veà töôùng cuûa phaùp. Tuøy thuaän caùc chuùng sinh ñeå giaûng noùi phaùp cho hoï, nghóa laø döïa vaøo boán loaïi caùc chuùng sinh maø noùi. 1. Döïa vaøo chuùng sinh trung gian. 2. Döïa vaøo chuùng sinh nhaäp phaùp. 3. Döïa vaøo chuùng sinh cheâ bai phaùp. 4. Döïa vaøo chuùng sinh ñaõ toân troïng. Vì tuøy thuaän chuùng sinh ñoù cho neân duøng phöông tieän oai nghi. Döïa vaøo chuùng sinh trung gian, laø döïa vaøo chuùng sinh chöa tin phaùp Phaät, Boà-taùt tu haønh tuøy theo nhöõng chuùng sinh ñaõ tin töôûng phaùp Phaät, Boà-taùt giaûng noùi phaùp cho hoï, trao cho chuùng sinh ñoù moïi söï yeân oån, khoâng nhöõng chæ cho hoï söï cuùng döôøng cung kính maø coøn khoâng heà löøa doái hoï. Boà-taùt luoân haønh trì nhö vaäy. Döïa vaøo chuùng sinh nhaäp phaùp, laø taâm Boà taùt muoán chuùng sinh ñöôïc tieán vaøo nghóa lyù cuûa phaùp cho neân Boà-taùt cung caáp cho hoï, khieán cho caùc chuùng sinh coøn tham ñaém lôïi döôõng kia ñöôïc gaàn guõi Boà-taùt vaø coù theå tieán vaøo nghóa lyù cuûa phaùp. Ñoái vôùi phaùp nhö vaäy coù ngöôøi naøo chöa ñöôïc hoùa ñoä thì Boà-taùt khieán cho hoï ñöôïc hoùa ñoä. Boà-taùt khoâng thaáy meät moûi trong vieäc boá thí, chu caáp aùo côm tieàn cuûa cho nhöõng ai caàn. Laøm nhö vaäy maø Boà-taùt khoâng vì töï thaân tham ñaém thuù vui cho mình. Boà-taùt luoân haønh trì nhö vaäy. Döïa vaøo chuùng sinh cheâ bai phaùp, laø vieäc laøm cuûa Boà-taùt khoâng coù loãi laàm. Nöông vaøo söï nhu hoøa nhaãn nhuïc, khoâng chaáp toäi cuûa chuùng sinh maø luoân chæ daïy saùm hoái, Boà-taùt thöïc haønh nhö vaäy. Döïa vaøo chuùng sinh ñaõ toân troïng, Boà taùt ñoái vôùi nhöõng chuùng sinh khuaát phuïc thuaän theo, tuøy lôøi noùi maø tieáp nhaän, Boà taùt luoân luoân trì nhö vaäy.

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 427

Nhö vaäy ñaõ noùi veà Boà-taùt tuøy thuaän chuùng sinh, tu haønh nhö thaät, giaûng noùi phaùp cho hoï khoâng bieát meät moûi. Tieáp theo laø noùi veà vieäc khoâng laøm maát taâm Boà-ñeà. Bôûi vì khoâng laøm maát taâm Boà-ñeà cho neân môùi tuøy thuaän giaûng noùi phaùp, nhaän thaáy quaû vò Phaät maàu nhieäm laáy laøm toái thaéng. Döïa vaøo boán phaùp maø noùi: 1. Nöông vaøo vieäc khoâng xaâm ñoaït vaät cuûa ngöôøi khaùc. 2. Nöông vaøo nhaân cuûa ñònh. 3. Nöông vaøo löïc cuûa duyeân. 4. Nöông vaøo löïc cuûa nhaân. Thöôøng xuyeân nhôù nghó Phaät, laø taâm thöôøng xuyeân nhôù nghó ñeán quaû cuûa taâm Boà-ñeà nôi Phaät. Vì nhaän thaáy quaû vò Phaät ñaõ thaønh töïu voâ löôïng coâng ñöùc khoâng chung. Ñaây laø döïa vaøo vieäc khoâng chieám ñoaït vaät cuûa ngöôøi khaùc, vì vaäy khoâng laøm maát taâm Boà-ñeà. Heát thaûy caên thieän ñaõ laøm khoâng lìa taâm Boà-ñeà, töùc laø moïi caên thieän ñeàu laáy taâm Boà- ñeà laøm goác. Vì nöông vaøo taâm Boà-ñeà laø nhaân laâu daøi trong voâ löôïng ñôøi. Vì döïa vaøo nhaân cuûa ñònh cho neân khoâng bò loâi keùo ñeå gaùnh chòu moïi thöù quaû baùo cuûa theá gian. Ñaây laø döïa vaøo nhaân cuûa ñònh ñöa tôùi ñaâu thì ôû ñoù cho neân khoâng laøm maát taâm Boà-ñeà. Gaàn guõi thieän tri thöùc laø do tu haønh chaân chaùnh, nöông vaøo duyeân löïc beân

ngoaøi laø thieän tri thöùc ... Ñaây laø nöông vaøo löïc cuûa duyeân, cho neân khoâng laøm maát taâm Boà-ñeà. Ca ngôïi Ñaïi thöøa laø vì caùc chuùng sinh phaùt taâm Boà-ñeà taùn thaùn Ñaïi thöøa, cho neân ñôøi ñôøi kieáp kieáp ñeàu ñöôïc taêng tröôûng taát caû chuûng töû caên thieän laøm dieäu löïc cuûa nhaân cho baûn thaân mình. Nhaân to lôùn coù söùc maïnh kieân coá, döïa vaøo löïc cuûa nhaân naøy, cho neân taâm Boà ñeà khoâng maát. Khoâng laøm maát taâm Boà-ñeà nhö vaäy, cuoái cuøng nhaát taâm haønh haïnh Boà-taùt, vì vaäy theo thöù töï giaûng noùi töôùng cuûa caùc phaùp kia. Ngöôøi coù khaû naêng buoäc taâm mình vaøo moät choã maø khoâng taùn loaïn, bôûi vì duøng boán loaïi ñoái trò vôùi chöôùng khieán taâm taùn loaïn, cho neân noùi boán loaïi taâm khoâng taùn loaïn. Nhöõng gì laø boán loaïi chöôùng khieán taâm taùn loaïn? Ñoù laø: 1. Chöôùng ngaïi vì Thöøa. 2. Chöôùng ngaïi giaùo hoùa chuùng sinh. 3. Chöôùng ngaïi tích taäp ñaày ñuû coâng ñöùc cuûa phaùp Phaät. 4. Chöôùng ngaïi ñeán cuoái cuøng tích taäp taát caû Phaät phaùp. Boán loaïi taâm khoâng taùn loaïn laø nhöõng taâm naøo? Ñoái trò ra sao? Ñoù

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 428

laø: 1. Xa lìa taâm Thanh vaên, laø ñoái trò chöôùng ngaïi nôi Thöøa, khoâng rôi vaøo taâm Tieåu thöøa cuûa Thanh vaên, cho neân taâm Boà-taùt khoâng taùn loaïn ñoái vôùi Ñaïi thöøa. 2. Töø boû taâm nieäm veà Bích-chi-Phaät, laø ñoái trò chöôùng ngaïi ñeán vieäc giaùo hoùa chuùng sinh, khoâng vöôùng maéc vaøo vieäc öa thích haønh Tam-muoäi cuûa töï thaân. Vì vaäy Boà-taùt giaùo hoùa chuùng sinh maø taâm khoâng taùn loaïn. 3. Caàu phaùp khoâng heà chaùn ñuû, ñoái trò vôùi chöôùng ngaïi ñeán vieäc tích taäp ñaày ñuû coâng ñöùc cuûa phaùp Phaät. Vì caàu phaùp Phaät khoâng heà chaùn ñuû, vì taäp hôïp taát caû phaùp cuûa chö Phaät, vì taêng tröôûng caùc loaïi caên thieän, vì ñaày ñuû caùc coâng ñöùc cuûa phaùp Phaät, cho neân Boà-taùt tu taäp ñaày ñuû coâng ñöùc cuûa phaùp Phaät vôùi taâm khoâng taùn loaïn. 4. Nhö phaùp ñaõ ñöôïc nghe maø giaûng noùi roäng cho moïi ngöôøi veà phaùp ñoù, nhaèm ñoái trò chöôùng ngaïi ñeán vieäc tích taäp troïn veïn taát caû phaùp Phaät. Theo nhö phaùp ñöôïc nghe nhö vaäy-nhö vaäy maø chaùnh nieäm quaùn xeùt, do nhaän bieát ñuùng ñaén, tích taäp roát raùo taát caû phaùp Phaät, vì vaäy Boà-taùt tích taäp heát thaûy phaùp Phaät moät caùch troïn veïn maø taâm khoâng taùn loaïn. Ñoù goïi laø boán loaïi taâm khoâng taùn loaïn, ñoái trò vôùi boán loaïi chöôùng taâm taùn loaïn, nghóa naøy neân bieát. Cuoái cuøng ñöôïc nhaát taâm nhö vaäy roài kheùo leùo mong caàu phaùp. Vì vaäy tieáp theo noùi veà vieäc kheùo leùo caàu phaùp ñeå ñoái trò vôùi boán loaïi quaû baùo thaønh töïu ôû theá gian, gioáng nhö noùi veà söï thaønh töïu cuûa boán loaïi quaû baùo xuaát theá gian. Neân bieát laø chæ roõ vieäc Boà-taùt mong caàu thaønh töïu quaû baùo xuaát theá gian. Mong caàu caùc phaùp naøo goïi laø thaønh töïu boán loaïi quaû baùo theá gian? Ñoù laø: 1. Thaønh töïu söï ñoan nghieâm, vui thích vi dieäu. 2. Thaønh töïu khoâng beänh taät. 3. Thaønh töïu söï giaøu sang. 4. Thaønh töïu vieäc khoâng sôï ngöôøi khaùc. Theá naøo laø töôùng ñoái trò? Nhö ngöôøi theá gian cho laø thaønh töïu töï thaân ñoan nghieâm laøm nhaân hieám coù ñeå mong caàu chaâu baùu. Nhö vaäy, Boà-taùt cho laø thaønh töïu caùc töôùng toát ñeïp vui veû vi dieäu, laø töø nhaân cuûa phaùp thieän, sinh yù töôûng quyù baùu

sinh yù töôûng hy höõu cho neân Boà-taùt caàu caùc phaùp. Nhö ngöôøi theá gian vì muoán khoâng beänh, cho neân mong caàu coû thuoác maàu nhieäm. Cuõng nhö vaäy vì ñoaïn tröø taát

caû phieàn naõo, Boà-taùt coù yù töôûng phaùp Phaät laø thuoác maàu nhieäm, cho neân mong caàu caùc phaùp. Nhö ngöôøi theá gian, vì muoán ñöôïc giaøu sang cho neân mong caàu cuûa caûi lôïi loäc. Cuõng nhö vaäy vì mong caàu thaønh töïu caùc thaàn thoâng, khoâng luøi laïi, vì mong caàu töôùng nghóa khieán ñaït ñöôïc khoâng maát, Boà-taùt coi phaùp Phaät laø nôi phaùt sinh cuûa caûi lôïi ích, cho neân mong caàu caùc phaùp. Nhö ngöôøi theá gian ñaõ xa lìa giaëc..., khoâng coøn lo sôï gì cho neân hoï mong caàu cuûa baùu. Cuõng nhö vaäy vì ñaõ xa lìa taát caû phieàn naõo chöôùng ngaïi khieán chuùng khoâng theå raøng buoäc Boà-taùt. Boà-taùt khoâng sôï baát cöù choán naøo. Boà-taùt khoâng sôï baát cöù choán naøo, laø moïi noãi khoå ôû theá gian. Boà- taùt ñaõ vöôït qua taát caû theá gian, xa lìa taát caû töôùng khoå cuûa theá gian, ñaït ñöôïc töôùng vaéng laëng yeân tónh, vì ñaït ñöôïc Nieát-baøn thaønh töïu khoâng sôï haõi, vì Boà-taùt ôû trong phaùp Phaät sinh yù töôûng khoâng coù khoå ñeå mong caàu caùc phaùp.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.